

© PATRICK DIELEMAN

AANDACHT VOOR IPM EN KOSTPRIJS

Behalve de klassieke rassenproeven kan je op de proefvelden van het departement Landbouw en Visserij ook steeds informatie meekrijgen over een aantal actuele thema's. Dit jaar bezochten we de proefvelden bij de familie Roosens in Nieuwenhove.

– Patrick Dieleman

Sinds de samenvoeging van het Agentschap voor Landbouw en Visserij met de Administratie voor Landbouw en Visserij is ook het vertrouwde ADLO (Afdeling Duurzame Landbouwwontwikkeling) verdwenen. De activiteiten worden nu voortgezet door de Afdeling Voorlichting, Doelgroepenbeleid en Kwaliteit Plant. Dergelijke namen kan je moeilijk meer dan één keer kwijt in een artikel, daarom spreken we voortaan over het Team Voorlichting Akkerbouw van het departement Landbouw en Visserij.

Suikerbieten

Ronald Euben van het KBIVB (Bieteninstituut) bracht duiding bij een proef waarin klassieke niet-kerende grondbewerking (NKG), voorjaarsploegen en *striptill* met elkaar vergeleken worden. Bij *striptill* bewerkt men de bodem enkel in de strook waarin het gewas wordt gezaaid. Deze techniek kan erosie beperken, maar er worden ook een aantal teelttechnische en kostenbesparende voordelen aan

toegeschreven. In Huldenberg ligt een soortgelijke proef op een hellend terrein, in Nieuwenhove is het eerder vlak en gaat het om een lichtere grondsoort. *Striptill* op respectievelijk 10 en 15 cm wordt vergeleken met klassieke NKG en voorjaarsploegen, beide gevolgd door een zaai- en bereidingsmethode met rotoreg. Als je niet-kerend wil werken moet de groenbedekker dood zijn, opdat de stengelresten gemakkelijk zouden breken tijdens het bewerken. Wanneer hij niet doodgevroren is, moet men behandelen met glyfosaat. In het niet-kerende deel werd de groenbedekker niet mechanisch verkleind omdat iedere extra bewerking een risico inhoudt op extra verdichting van de bodem. De zaaimachine moet uitgerust zijn met schijven zodat de resten van de groenbedekker niet voor de zaaihouders zouden blijven hangen. De opkomst in het geploegde deel was het hoogst, maar in de andere delen was ze ook hoog genoeg om later geen opbrengstverschillen te geven. Een klassiek

verschijnsel is dat de niet-kerend bewerkte grond meer tijd nodig heeft om op te drogen. "We moeten in ons achterhoofd houden dat we daardoor minder goed kunnen profiteren van goede periodes. *Striptill* geeft in zwaardere bodems een mogelijkheid om in de zomer een diepere bewerking uit te voeren en in het voorjaar enkel een oppervlakkige bewerking te herhalen. Sowieso moet men bij NKG kunnen vertrekken van een goede bodemstructuur. Is die er niet, dan moet men ploegen. Hellingen vormen een moeilijkheid bij *striptill*. Als er met de hoogtelijnen mee wordt gezaaid, trekken de tractor en de zaaimachine scheef waardoor die laatste niet optimaal zal werken." Euben toonde in enkele profielputten de effecten van de verschillende bewerkingen. André Wauters stond stil bij een observatieproef voor schimmelziekten bij alle gebruikte rassen. "Zeker binnen IMP moeten we meer aandacht schenken aan de ziektegevoeligheid van de rassen die we willen gebruiken. Vooral

cercospora- en ramulariatolerantie zijn belangrijk omdat deze later in het groeiseizoen explosief kunnen ontwikkelen. Een aantasting door witziekte, enkele weken voor de oogst, is minder explosief en minder schadelijk voor de opbrengst. Minder gevoelige rassen laten toe één of soms 2 bestrijdingen uit te sparen. Die minderkost kan men zelden goedmaken met de eventuele meerproductie van een gevoeliger ras. Een minder gevoelig ras geeft ook meer flexibiliteit. De aantasting komt doorgaans later en doordat de ziekte ook trager ontwikkelt, heeft men meer tijd om te reageren.”

Van granen tot gras-klaver

Granen De nieuwe wintertarwerassen in de rassenproef zijn Anapolis en RGT Reform (Limagrain), Britannia (Phyto-system), Faustus (Aveve) en Lithium en Mentor (Jorion-Philip-Seeds). Quadriga en Raffaella (Limagrain) zijn de enige nieuwe wintergerstrassen in de rassenproef wintergerst, maar enkele andere rassen worden ook nu pas echt geïntroduceerd in de handel.

In de fungicidenproeven bij wintertarwe waren er 3 proefmiddelen voor de aar-behandeling. “In het kader van IMP moeten we het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen reduceren”, vertelt Yvan Lambrechts van het Team Voorlichting Akkerbouw. “Daarom voeren we de proeven uit op een redelijk gezond ras. Wij zeggen dat de SDHI de beste zijn, en dat je daaruit moet kiezen voor de tweede

.....
 Binnen IPM moeten we meer aandacht schenken aan de ziektegevoeligheid van de rassen die we gebruiken.

behandeling.” In de fungicidenproef wintergerst werd ook één proefmiddel ingezet. Jean-Luc Lamont van het Team Voorlichting wees op de mogelijkheid om in gerst 100 tot 150 euro te besparen, door bij lage ziektedruk een behandeling over te slaan. “Doorgaans kan men zich permitteren dat de vroege rassen iets gevoeliger zijn. Als de late rassen hun volle opbrengstpotentieel willen halen, dan moeten ze langer gezond blijven.”

Aardappelen Veerle Deblauwer van PCA/Inagro vertelt dat Innovator voor het eerst sinds lang weer in de rassenproef ligt. Hij moet als vergelijking dienen voor 3 nieuwe rassen die passen in het segment

van Innovator, met name Ariata, Divaa en Leonata. De veredelaars werken duidelijk aan resistentie tegen *Globodera rostochiensis*, *Globodera pallida* of tegen beide. Voor het derde jaar op rij is er een proef met kunstmestvervangers. De vorige jaren werd gewerkt met spuiwater afkomstig van biologische luchtwassers. Nu is er spuiwater van chemische luchtwassers dat veel rijker is aan stikstof. Een toepassing met 1,7 m³ (volgens de analyse 160 eenheden N) wordt vergeleken met minerale bemesting. Voorts wordt nagegaan welke effecten bijbemesting geeft. In vorige proeven kon men geen significante opbrengstverschillen vaststellen, zodat men kan besluiten dat de stikstof uit spuiwater wel degelijk zijn werk doet.

Mais Eugeen Hofmans van het Team Voorlichting toonde een onkruidbestrijdingsproef waarin vroege na-opkomst (in het tweede- tot derdebladstadium)

1 Eugeen Hofmans van het Team Voorlichting toonde een onkruidbestrijdingsproef waarin vroege na-opkomst (in het tweede- tot derdebladstadium) vergeleken wordt met late na-opkomst (vierde- tot vijfdebladstadium). 2 Ronald Euben toonde in enkele profielputten de effecten op de bodem van de verschillende bewerkingen.

vergeleken wordt met late na-opkomst (vierde- tot vijfdebladstadium). “Alle objecten geven een goede bestrijding, maar een behandeling in vroege na-opkomst sluit het best aan bij IPM en heeft ook de laagste kostprijs. Specifieke middelen kosten geld. Je moet het kunnen doen voor 50 tot 60 euro/ha. Nog te veel wordt in de praktijk te lang gewacht. Dat is niet goed voor de geldbeugel, maar ook niet voor het gewas.”

Gras-klaver Mathias Abts van het Team Voorlichting en Alex De Vlieghe van ILVO geven toelichting bij een in september 2013 gezaaid perceel gras-klaver. Voordelen zijn het hogere eiwitgehalte en de

mogelijkheid om te besparen op kunstmest. Bovendien komt deze teelt in aanmerking voor de agromilieumaatregel vlinderbloemigen, die een premie van 450 euro/ha oplevert. Mathias legt uit dat men ook kan kiezen om ze in te schakelen als ecologisch aandachtsgebied (EAG), waar stikstofbindende gewassen meetellen met een factor 0,7 in plaats van 0,3. Inzaaien voor 1 oktober is vaak te vroeg na maïs. Ze kunnen dan wel nog meetellen voor de gewasdiversificatie. Het gras met rode en witte klaver met maximum 200 N werkzaam tekent zich haarscherp donkergroen af ten opzichte van het gras met 300 N werkzaam. Alex vertelt dat de rode klaver vooral nodig is om het aandeel klaver te verhogen gedurende de eerste jaren. Na 2 tot 3 jaar gaat die achteruit, maar ondertussen is de witte klaver sterk genoeg om het over te nemen. De botanische samenstelling van het maaisel verandert naargelang de

snede. “Men kan zoals in de bioteelt 3 sneden boven elkaar inkuilen. Dan heeft men voor lange tijd gras-klaver met een goede samenstelling beschikbaar. Het VEM-gehalte is iets lager, maar de verteeringsnelheid is groter. Daardoor kunnen de dieren meer opnemen en dat compenseert de lagere VEM. Doordat we minder N geven ligt ook het DVE wat lager, maar we halen 10% meer gewicht van het veld, waardoor de totale DVE-opbrengst per ha hoger is bij gras-klaver. We mogen ook niet vergeten dat wie 100 kg minerale stikstof uitspaart ook 100 euro uitspaart.” De nitraatresidu’s gaven onder maaivoorden nergens problemen. ■